

Vad krävs för att få servera alkohol?

Vilka regler gäller i Örebro kommun?

Att söka serveringstillstånd

Miljökontorets tjänstemän handlägger ansökan och överlämnar beslutsförslag till Miljönämnden för beslut. I enklare ärenden fattar tjänstemännen beslut.

Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligt på blankett som beställs från Miljökontoret (eller hämtas på www.orebro.se/serveringstillstand).

Välkommen att kontakta handläggarna, se baksidan på denna folder.

Örebro 2019-01-10

Denna broschyr är en förenklad version av kommunens riktlinjer avseende serveringstillstånd. Broschyren förklarar också alkohollagens bestämmelser på ett enklare sätt.

Riktlinjerna finns i fullversion på www.orebro.se/serveringstillstand

De kan också beställas ifrån:

Miljökontoret
Box 33200
701 35 Örebro

Om alkohollagen

Människors hälsa går före ekonomiska intressen i alkohollagstiftningen. Lagen reglerar bland annat handel, tillståndsgivning, tillsyn, återkallelse med mera.

När man ansöker om serveringstillstånd görs en bedömning av:

- Risk för störningar (närboende, trafik, ordning m.m.)
- Sökandes lämplighet (kunskap, brottslighet, skulder, ekonomi, finansiering)
- Lokalens lämplighet (kök, matsal, brandsäkerhet, läge).

Kommunens mål med riktlinjer för serveringstillstånd

- Att minska överkonsumtion av alkohol. Särskilt fokus ska ligga på ungdomar och unga vuxna.
- Att bidra till en förbättrad folkhälsa.
- Att bidra till att endast seriösa entreprenörer erhåller tillstånd.

Miljönämnden vill även skapa en acceptans för riktlinjerna hos örebroarna.

När behövs ett serveringstillstånd?

Försäljning eller servering av spritdrycker, vin eller starköl får endast ske om tillstånd har meddelats eller annan laglig rätt föreligger.

Med försäljning menas varje form av alkoholservering mot ersättning/betalning. Som ersättning räknas också de fall då alkoholdryck ingår i annan avgift, till exempel entréavgift.

Det är, i många fall, tillåtet att utan serveringstillstånd bjuda på alkoholdrycker (dock inte i butiker, caféer, matsalar och dylikt). Det är på samma sätt oftast tillåtet att flera personer kommer överens om att tillsammans köpa och konsumera alkoholdrycker till självkostnadspris.

Det finns också vissa möjligheter för privatpersoner att enstaka gånger sälja alkoholdrycker till självkostnadspris, t.ex. vid ett bröllop.

Det är inte tillåtet att marknadsföra varor, tjänster eller arrangemang med hjälp av alkoholdrycker. Man kan alltså inte annonsera ”köp en bil – få en flaska likör” eller att kunder i frisörsalongen bjuds på Martini medan de väntar.

Du är välkommen att kontakta oss för mer information.

Olika typer av serveringstillstånd

Ett serveringstillstånd avser alltid försäljning av alkoholdryck för förtäring på ett bestämt ställe. Tillstånd kan meddelas:

- Stadigvarande till allmänheten (vanligtvis restauranger).
- Stadigvarande till slutet sällskap (s.k. klubbrättighet, dvs. servering till mitt egna sällskap).
- Tillfälligt till allmänheten (vanligtvis festivaler).
- Tillfälligt till slutet sällskap (personalfester, föreningsfester och dyl.).
- Pausservering (servering i konsert- eller teaterfoajé i pausen).
- Trafikservering (servering på tåg, flyg eller i båt i inrikes trafik).
- Serveringstillstånd kan också gälla tillfälliga utökningar, förlängt öppethållande eller uteserveringar.
- Tillstånd för cateringföretag.
- Provsmakning och mässor.

Vad krävs för att få ett serveringstillstånd?

För att få, och behålla, ett serveringstillstånd krävs att den sökande kan visa att han/hon, med hänsyn till personliga och ekonomiska förhållanden, är lämplig att utöva verksamheten.

Den som söker ett tillstånd ska också visa att serveringsstället uppfyller alkohollagens krav. Bevisbördan ligger alltså hos den sökande.

För stadigvarande servering till allmänheten och festvåningsrättigheter krävs det att köket är godkänt för matlagning och att ett varierat utbud av lagad mat kan serveras. Den sökande ska också genomföra ett kunskapsprov hos kommunen.

För tillfällig servering till allmänheten och klubb rättigheter bortfaller kökskravet. Lagad mat ska dock alltid kunna serveras.

Vid tillfällig servering till slutet sällskap är kraven lägre. Om det inte är i yrkesmässig regi utan ett enstaka privat arrangemang bortfaller kunskapskravet. Lagad mat ska dock alltid kunna serveras.

Serveringstillstånd kan vägras eller begränsas om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt, även om övriga krav är uppfyllda.

Riktlinjer för Örebro kommun

Kommunen vill, i dialog och samverkan med restaurangbranschen och berörda myndigheter, verka för en bra restaurangmiljö som präglas av en ansvarsfull alkoholhantering.

Miljökontoret ska erbjuda restaurangpersonal och ordningsvakter rådgivning i alkohollagens bestämmelser och diskutera hur en ansvarsfull servering bör bedrivas för att därigenom minska s.k. överservering och misshandelsbrott.

Det åligger dock restaurangägaren/företagsledaren att ta initiativ till detta.

Ordning och nykterhet

Med olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa menas i detta sammanhang att etablering av ett serveringsställe, eller utökad serveringstid för befintligt serveringsställe, riskerar att medföra samhällsliga problem. Dessa kan vara av social, alkoholpolitisk eller ordningsmässig art. Det instrument som tillsynsmyndigheten har för att upptäcka risker är bedömningen om ansökan av serveringstillstånd, yttranden från remissinstanser (framförallt polismyndigheten) samt kunskap som myndigheten har inom det aktuella området, om sökanden och/eller serveringsstället.

Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa föreligger efter en helhetsbedömning utifrån;

- Miljökontorets dokumenterade störningar från serveringsstället, eller kännedom om missförhållanden på serveringsstället.
- Kommunens bedömning utifrån sociala hänsyn.
- Arrangemang riktade till minderåriga ska vara alkoholfria.
- Miljöer där det vistas många minderåriga, eller miljöer som i huvudsak vänder sig till minderåriga, ska vara alkoholfria.

Vid nyetablering av verksamhet eller utökning av serveringstillstånd sker en restriktiv bedömning om ovanstående punkter inte kan säkerställas.

Serveringslokalen

- Räddningstjänsten avger yttrande rörande serveringslokalens lämplighet ur brandsäkerhetssynpunkt.
- Räddningstjänsten informerar också Miljökontoret om grundläggande brandskyddsbestämmelser åsidosätts.

Serveringstider

- Servering får tidigast ske från kl. 11.00.
- Stadigvarande servering får maximalt ske fram till klockan 01.00 för matrestauranger. Restauranger med nöjesinriktning kan beviljas servering fram till klockan 02.00.
- För stadigvarande tillstånd till slutet sällskap kan serveringstid till klockan 02.00 beviljas.
- För tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten är senaste serveringstid 01.00. Senare serveringstid kan i undantagsfall beviljas. I så fall ska det ha godkänts av Polismyndigheten.
- Juldagen (natten till annandag jul) och nyårsafton (natten till nyårsdagen) är generellt undantagna serveringstiderna. För dessa tillfällen kan tillstånd ges till klockan 03.00. Tillståndet ges då med krav på att det finns ordningsvakter.
- Serveringstid till klockan 03.00 kan tillfälligt beviljas för slutna sällskap på restauranger som har stadigvarande serveringstillstånd. Detta ska ske i undantagsfall.
- Serveringsverksamhet efter klockan 01.00 ska förenas med skärpt tillsyn från Miljökontoret.
- Vid bedömning av ansökningar om serveringstid efter klockan 01.00 ska Polismyndighetens synpunkter ges stor betydelse.

Kök och mat

Enligt bestämmelserna i alkohollagen ska en restaurang med tillstånd för stadigvarande servering till allmänheten ha ett välutrustat kök som också ska användas. Ett varierat utbud av tillredd mat ska tillhandahållas och det ska finnas en matsal. Drinkbar ska vara en mindre väsentlig del.

Kökskravet bortfaller vid tillfälliga tillstånd och när det gäller slutna sällskap. Matkravet gäller dock alltid.

Matkravet har alltid funnits i svensk alkohollag. Orsaken är alkoholpolitisk eftersom berusningen minskar om alkoholen intas tillsammans med mat.

Det ska även finnas en matsal som ska vara öppen när alkoholservering pågår.

Efter klockan 23.00 räcker det med att ett par olika enklare rätter lagad mat, så kallad pubmeny, erbjuds. Detsamma gäller vid tillfällig servering eller till slutna sällskap.

- Serveringsställen ska ha en matsal med tillräckligt antal sittplatser för matgäster.

Diskriminering

- Erkänt eller lagakraftvunnet diskrimineringsbrott bedöms allvarligt och innebär normalt sett att serveringstillståndet återkallas.

Uteservering

- Serveringstillstånd för uteservering kan normalt sett följa restaurangens ordinarie öppettider, dryckesslag och andra bestämmelser. Hela tillståndet kan dock återkallas vid misskötsel av uteservering.
- Tillstånd för s.k. satellitserveringar¹ ska inte beviljas. Uteserveringen ska ligga inom synhåll från restaurangen. Ett riktvärde är 25 meter mellan restaurangens utgång och uteserveringens ingång.
- Tillstånd för en uteservering ska inte beviljas om *placeringen* är olämplig och det föreligger en risk att människor skadas.
- I tveksamma fall kan tillståndet begränsas till en säsong åt gången.

1) *En satellitservering är en uteservering som inte ligger i nära anslutning till restaurangen*

Tillfälligt tillstånd

I alkohollagen framgår att:

Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Enligt alkohollagen är grundregeln att servering av spritdrycker, vin och starköl får ske endast om tillstånd har meddelats (serveringstillstånd).

Servering till allmänheten under enstaka tidsperiod eller vid enstaka tillfälle kan ske vid festivaler eller andra typer av tidsbegränsade arrangemang.

Ett tillfälligt tillstånd under en kortare period kan också vara aktuellt för att krögaren ska kunna bedöma om det är lönsamt att söka ett stadigvarande tillstånd. Tillfälliga tillståndet ska alltså inte beviljas för satellitserveringar o.dyl. där det egentligen är fråga om en uteservering som saknar framtida förutsättningar för att få ett stadigvarande tillstånd.

Tillstånd till tillfällig alkoholserving i samband med idrottsevenemang eller arrangemang riktade till en ungdomlig publik ska bedömas med stor återhållsamhet.

Om Polismyndigheten bedömer att risken för oordning i city eller vid idrottsarenan är stor kan det vara befogat med en tillfällig alkoholserving för bortasupportrar.

När det gäller slutna sällskap krävs det att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Om medlemskap kan lösas i anslutning till entrén eller på annat ställe samma dag är det inte fråga om ett slutet sällskap. Vidare krävs att det finns ett gemensamt intresse och ett innehållsmässigt samband mellan medlemmarna utöver aktuell tillställning.

- En ansökan om tillfällig alkoholserving till allmänheten kan komma att avslås med hänvisning till skyddet för ungdomar och vikten av alkoholfria ungdomsmiljöer.
- Tillstånd i samband med idrottsevenemang bedöms med stor restriktivitet.

- Om polisen bedömer att risken för oordning i city eller vid en idrottsarena är stor kan det vara befogat med en tillfällig alkoholserving intill arenan.
- Tillfälliga tillstånd ges högst 20 gånger per år eller för en sammanhängande period av maximalt två månader.
- Efter två år är det inte längre fråga om tillfällig servering och då krävs stadigvarande tillstånd (sk. säsongsrättighet).
- Restaurangavdelningen/serveringsytan bör i möjligaste mån särskiljas från arrangemangsområdet för att möjliggöra överblickbarheten och därmed minska risken för ”överservering” och langning. Miljönämnden kan medge undantag i särskilda fall förenat med villkor om åldersgräns.

Tillsyn, avslag och återkallelse

Alla restauranger bör få minst ett tillsynsbesök per år. Särskilt prioriterat är:

- Restauranger med sen serveringstid
- Restauranger med ung publik
- Tillfälliga arrangemang
- Nyetablerade restauranger

Kommunens riktlinjer ska särskilt beaktas vid nyansökan och kan vara underlag för avslag.

Innan eventuellt beslut om återkallelse av serveringstillstånd ska tillståndshavaren ges tillfälle att träffa Miljönämnden för muntlig framställan.

Handläggningstid och servicegaranti

Tillstånd kommer att beviljas inom högst tre veckor från det att ansökan är komplett förutsatt att den uppfyller alkohollagens krav och kommunens riktlinjer för serveringstillstånd.

Handläggningstid för tillfälliga slutna sällskap är cirka en vecka.

Det ska dock poängteras att ansökan utreds som dess beskaffenhet kräver så tiden kan variera.

Kontakta oss

Miljökontoret

Box 33200

701 35 Örebro kommun

Besöksadress:

Rådhuset, Drottninggatan 9 Örebro

Handläggare

Leif Andersson

019-21 41 01

leif.t.andersson@orebro.se

miljokontoret@orebro.se

www.orebro.se/serveringstillstand

Raine Flodman

019-21 12 40

raine.flodman@orebro.se